N^RO 19.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

Z WILNA 5. GRUDNIA ROKU 1797 WE WTORE

z Petersburga 17 *Liſtopada.*

Półkownik *Doktorow* otrzymał rangę General-Maiora i Szefa Sofiyskiego regimentu Muszkieterow, na mieysce General-Maiora Krysztofowicza, który na własną prożbę zoſtał uwolnionym od ſłużby, Podpółkownik *Wranhel* podniesiony do ſtopnia Półkownika, Kommendanta *Omſkiey* twierdzy, i Szefa regimentu garnizonowego, na mieyscu Podpółkownika *Szeliszkina*, który od służby uwolniony iest z rangą Półkownika i dozywotnią pensyą. Hufsarſkiego Giżyckiego półku Podpółkownik *Likoszin* zoſtał Półkownikiem Maior *Liwin* otrzymał order *S. Anny* 3 klassy za dobre ćwiczenie *Kargapolſkiego* dragonij regimentu.

Za Naywyższym rozkazem JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Tayny Konsyliarz *Troszczyńſki* donosi Kościeniewickiego w Wilnie Kościoła Xiędzu *Naruszewiczowi*, że ponieważ dobra *Łoczewice*, z których bywszy onych właściciel Szlachcic *Horain* obowiązany był dawać pensyą na utrzymanie tegoż Kościoła, za wchodzenie onego do zamieszań na ſkarb konfiſkowane, i potym darowane wiecznością zoſtały General-Maiorowi *Bardakowi*, przez to samo prawo do pomienioney wyż pensyi upadło; a zatym prożba rzeczonego Xiędza *Naruszewicza* odmówiona.

Litewſkiey Gubernii Lidzkiego Powiatu Szlachcicowi *Kamieńſkiemu*, przynoszącemu żałobę za odebranie u niego dobr Skarbowych Miedziusze. Naywyżey roſkazano odpowiedzieć: ponieważ te dobra, równie iak drugim, iemu oddane były w doczesną dzierżawę, z tym warunkiem, iż w rok lub kiedy roſkazano będzie, uſtąpić miał z adminiſtracyi bez żadnych pretensyi; a przytym iak się okazało z uczynionego obiaśnienia, proszącey nie poniosł tu żadney szkody lub ſtraty własności swoiey.

Oliweirze, że pretensya do *Graffa Ogińſkiego* według własnych od niego złożonych dokumentow, znalazła się bezdowodną, i w swoiey osnowie żadnego śladu sprawiedliwości nie maiącą; zatym nie iest przyiętą. *Mińſkiey* Gubernii Mieszczaninowi Zydowi *Mosieiewiczowi*; że iako żałoba przyniesiona do JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI na Arendarza miaſteczka *Smokwicz Kukiewicza*, po uczynioney indagacyi przez tamteyszego Gubernatora, pokazała się nieprawdziwą, przeto iest odrzucona.

Wdowie bywſzego w Staroskolſkim piechotnym półku Xiędza *Samoyłowſkiego* Xciu Mikołaiowi *Czetwertyńſkiemu* który powinien kontentować ſię daną iuż onemu pensyą *Sabańſkiemu*, który ſłużył w bywſzych narodowych *Polſkich* wóyſkach *Starhardowi* nazywaiącemu ſię *Cimmerman* Janowi Andr *Hrwitowi* Paſtorowi w Libawie. Odſtawnemu Chorążemu *Maiakowſkiemu*. Odſtawnemu Leib Gwardyi konnego półku Kornetowi *Poſskorſkiemu* Kurlandskiego niższego ſądu Adwokatowi *Neihausowi* Cechmiſtrzowi *Kipke* w *Nitawie*.

Oddalonemu od ſłużby Porucznikowi *Wysockiemu* wdowie General Maiora Graffa *Podhoriczanin*. Bywſzemu w mieście *Dryzie* Powiatowym Podſkarbim *Trutowſkiemu*; Titularnemu Konsiliarzowi *Kołodziewſkiemu*, który osądzenia sprawy swoiey powinien czekać z porządku w powszechnym zebraniu Senatu. Odſtawnemu Porucznikowi *Tomkowiczowi* Mściſławſkiego Powiatu Chorążemu *Hołyńſkiemu*. Tegoż Powiatu Piſarzowi *Kamieńſkiemu* Giżyckiego Huſsarſkiego półku Maiorowi *Burnatowi* Polſkiemu Szambelanowi *Sabańſkiemu* wdowie Profesſora w Gymnaſium Nitawſkim *Wehener* Studentowi Beknanowi w Nitawie Annie *Pawszyney* z domu *Lubańſkiey*. Odſtawnemu General Maiorowi *Poliwanow* General Lieutenantowi *Duninowi*.

Naſtępuiącym osobom zwrócone ich prożby iako bezpotrzebne, z rozdarciem i naywyżſzym do tego roſkazem, ażeby za odeſłanie onych odebrać do pocztowey kasſy należące według wagi pieniądze; nadwornemu Konsyliarzowi *Buczynſkiemu*, Aſtrachańſkiego Grenadyerow półku Porucznikowi *Stalińſkiemu*. Odſtawnemu Feldfeblowi *Lryakowi* Zonie Protokolliſty *Mollera w Nitawie* Ulrykowi *von Byſtramb w Kurlandyi* Wielikołuckiego niżſzego ziemſkiego Sądu Gubernſkiemu Sekretarzowi *Siekierinowi*, którego za niepotrzebną prożbę i chciwe żądania rozkazano oſadzić na chlebie i wodzie przez tydzień.

z Londynu 12 Listopada z Gazety Berlińskiey.

Donieśliśmy dawniey, iż Król Jmć oddać kazał Izbom Parlamentowym pisma ściągaiące się do negocyacyi w *Lille* zerwanych. Treść onych teraz kładniemy, D. 1. Czerwca *Lord Grenville* pisał do Ministra *Lacroix* wzywaiąc do pokoiu. Przypomina, iż podpisanie w *Leoben* warunkow przedugodnych oddaliwszy naywiększą do ugody przeszkodę, iaką było ustąpienie *Niderlandu*, podawało sposobność rządowi *Angielskiemu i Francuzkiemu* do umówienia warunkow przedugodnych, iako zasady ostatecznego traktatu zawrzeć się maiącego na Kongressie. Odpowiedział *Lacroix* iż Direktoryat przyimuiąc chętnie propozycyą, przenosi nad Kongress negocyacye nayprostsze, iako zbliżyć mogące pokoy pożądany.

Na żądanie *Lorda Grenville*, *Lacroix* naznaczywszy *Lille* za mieysce ziazdu, przesyła oraz pasport Posłowi *Angielskiemu*, moc maiącemu zupełną traktowania i podpisania traktatu osobnego z RPltą. *Lord Grenville* d. 17 Czerwca nagania takowy pasport; ponieważ nie obeymuie daney władzy Ministrowi do zawarcia przedugodnych umow i popierania interessu z przymierzoney z *W. Brytanią Królowey Jmści Portugalskiey*. Odpisał *Lacroix*, iż Direktoryat z ukontentowaniem widzieć będzie rozrząsane interessa obustronnych z przymierzeńcow; przyimuie też w dostoyności Poselskiey *Lorda Malmesbury*; lecz więceyby sobie obiecywał, gdyby kto inny był wyznaczonym do tego dzieła.

Zamiana plenipotencyi w *Lille* 6 Lipca. Początkowe konferencye zaięły 3 punkta nie należące do negocyacyi. *Francuzcy* Kommissarze oświadczyli się przeciw branemu od Króla Jmci titułowi *Króla Francuzkiego*; nie słuchaiąc dowodow *Lorda*, który przekładał, iż to iest spór o słowa; że wszyscy Monarchowie *Francuzcy* przez lat 300 nie przeczyli temu, co iest i nieodzownym, i bardziey pamiątką dawney wielkości, niżeli dowodem pretensyi teraznieyszych. Dopominali się potym zwrócenia okrętow zabranych w *Toulonie*, za spalone zaś nadgrody; ponieważ Król Jmść oświadczył, iż te okręta w zakład bierze dla *Ludwika* 17: RPta zaś *Francuzka* teraz uznana od Monarchy *Angielskiego* nastąpiła na wszystkie prawa tego Króla, którego imieniem *Anglicy* flottę zabierali.

Odpowiedział *Lord Malmesbury*, iż ta pretensya przyiętą bydź nie może, i negocyacyi nie zbliży do końca. Zapytał się nakoniec Kommissarze, czyli też *Niderland Anglikom hypotekowany*, za summy pożyczone *Cesarzowi Jmci*, przez Parlament gwarantowane. Odpowiedziano, iż ten punkt roztrząsać należało z *Austryą* traktuiąc. Na teyże Konferencyi Lord podał proiekt pokoiu, potwierdzaiący naprzód ośm traktatow zawartych, zacząwszy od *Nimegskiego* w r. 1798 do *Paryskiego* w r. 1783. Cały zaś proiekt zasadzony był na *status quo ante bellum* albo, tez na wzaemnyoh *Kompensacycs*, ieśliby które Mocarstw kontraktuiących miało powrócić, lub chciało zatrzymać co z Kraiow zawoiowanych.

Tak więc Król Jmć z *Hiszpanią* wszystko wracał do stopnia dawnieyszego, wyłączaiąc dla siebie dzierżawę wieczną wyspy *S. Tróycy* dla utrzymania równey wagi przeciw nabytey od *Francuzow* części *S. Domingo*. Tak ieszcze *Batawom* wszystkie przywraca, oprócz *Przylądka dobrey nadziei*, *Ceylan i Cochin*, daiąc w zamianę *Negepatnam*. W osobney nocie Król Jmć dopominał się, ażeby *Xciu d'Orange* oddano maiątek zkonfiskowany, lub gotowizną zapłacono, przydaiąc nadgrodę za utracone urzędy i dostoyność. Lecz gdy Kommissarze znowu nalegać zaczeli o decyzyą trzech swoich artykułow, *Lord Grenville* pochwaliwszy odpowiedź Pełnomocnika na 2 pierwsze, oświadczył, iż długi Cesarskie hypotekowane są na wszystkich Państwach *Austryackich*, więc Król Jmć upominać się nie będzie u *Francyi* kapitałow ani też procentow.

D. 16 Lipca rozbierać zaczęto proiekt pokoiu. Naprzód pretendowali Kommissarze, ażeby przez wzgląd rzadu u nich nowego; i odmian zaszłych w *Europie*; nowy traktat nie był na dawnieyszych zasadzany. Dowiodł *Malmesbury*, iż te traktaty są prawem publicznym, ponieważ zawieraią przyznanie praw wszystkich Monarchow, samey nawet *RPtey Francuzkiey*, do dzierżaw im właściwych. Zatym Kommissarze podali mu deklaracyą Direktoryatu; w którey wyraziwszy że RPta przymierzem ziednoczona z *Hiszpanią i Holandyą*, gwarantowała im wszystkie dzierżawy, iak były przed woyną, nie podobno iest za pierwszy warunek przedugodny niepołożyć zwrotu Kraiow przez *Anglią* zawoiowanych.

Odpowiedział *Malmesbury*; iż ieśli to ma bydź warunkiem koniecznym, negocyacye za zerwane mieć należy. Oświadczyli Kommissarze, iż Direktoryat nie chce ich zrywać; lecz słuchać będzie propozycyi, któreby się z obowiązkiem onego zgadzały. Pisał więc *Lord Grenville*, iż *Holandya i Hiszpania*, iak wiadomo, niechętnie pociągnione zostały przez *Francuzow* do tey woyny, do którey prowadzenia sił nie maią; wszystko zaś stracić mogąc, żadnego zysku nie powinne się spodziewać; iedno Direktoryat na nich wymoże ustąpienie Kraiow niektórych; ieśli zaś żąda, aby im wszystko *Anglia* zwróciła; może to nadgrodzić *Francya* ustępuiąc Królowi inni niektóre z własnych osad.

Kończył list wyrażaiąc wątpliwość swoią, ażeby Kommissarze podać chcieli proiekt traktatu do przyięcia podobny. Na konferencyi d. 25 Lipca *Lord Malmesbury* oświadczył, iż ieśli Direktoriat ieszcze trwać będzie w pretensyach swoich, pragnie więc tym samym zerwać negocyacyą; i woyny przedłużenia stanie się przyczyną Kommissarze oka-

zuią ſię ſkłonnemi do pokoiu, przyrzekli wesprzeć oświadczenie Lorda u Direktoryatu. Pod czas naſtępuiącey konferencyi donieśli, iż Direktoryat chce wziąć na uwagę oſtatnią notę; lecz odtąd nic iuż nie czyniono; widywał ſię pełnomocniey dla tego iedynie, żeby nie mówiono, iż zerwane są negocyacye; rząd zaś *Batawſki* przyſłał odpowiedź niepomyślną na propozycye Dworu *Angielſkiego.*

A tym czasem wybuchnela 5. Września oſtatnia w *Paryżu* rewolucya *Lord Malmesbury* opisuiąc oney szczeguły *Lordowi Grenville* przydał, iż ieſzcze nie traci nadziei względem ukończenia negocyacyi. W krótce potym *Letourneur. Plewilie,* i *Maret* odwołanemi zoſtali; nowi zaś Kommiſsarze *Treilhard* i *Bonnier* zapytali ſię wyraźnie Lorda, czyliby miał moc doſtateczną do zwrócenia wſzyſtkich kraiow ktore *Anglia* w teraźnieyszey woynie zdobyła; ponieważ Rzplta; chóc ażby naybardziey pragnęła pokoiu zawierać go nie może łamiąc umowy z sprzymierzencami uczynione.

Gdy *Lord Malmesbury* odpowiedział, iż nie mógł inaczey traktować, chyba wziowszy za zaſadę wzaiemne kompensacye; odebrał roskaz wyiechać z granic *Francuzkich* we 24. godzinach, i ſtarać ſię o moc zupełnieyszą. Na oſtatniey konferencyi Lord uſiłował pokazać *Francuzkim* Kommiſsarzom oczewiſtą ſprzeczność, iaka iſt między wygnaniem iego z kraiu a mniemaną Direktoryatu chęcią przywrócenia pokoiu. Po poprzeczytaniu pism takowych oświadczył Parlament *W. Britannii* iż cały naród gotow ieſt wſzyſtko łożyć na utrzymanie Tronu i Konſtytucyi, w tym zdarzeniu *Lord Grenwille* miał mowę, ktora zda ſię nie czynić nadziei, ażeby ugoda naſtąpiła.

Rozchodzi ſie pogłoſka, iż flotta z *Breſt Francuzka* wkrótce wychodzi pod żagle, złożona z 17 okretow woiennych. Ponieważ zaś *Lord Bridport* krąży z 18. przed portem pomienionym, nadzieię mieć można, iż w bitwie równego doſtąpi zaszczytu, iak Admiral *Duncan.* Jeden z naszych ſtatkow zabrał niedawno Hiszpanom okręt na ktorym znaleziono 2. miliony piaſtrow. Wydane są rozkazy, ażeby co tychley wygotowano eſkadrę obserwacyiną, która ma krążyć na morzu pułnocnym. Wielki teraz w całym Królestwie zaczoł ſię werbunek; lądowe ſiły maią bydź zmnieyszone; lecz nato miaſt morſkie powiększać zalecono.

Ciało zmarłego Admirała *Rennlies* do *Hollandyi* odeſłano. *De winter* na ſłowo ma bydź uwolniony. Ten chce proſić o sąd woyſkowy na kontr Admirała *Story.* Papiery nasze utrzymuią ſię ciągle po 48. od ſta. Według wiadomości odebranych z *Gibraltaru,* zupełna w twierdzy panuie ſpokoyność Maytkom flotty naszey, ktora dziś ſtoi w *Lisbońſkim* porcie; Królowa Jmc *Portugalſka* rozmaite łaſki wyświadczyła, rozkazuiąc doſtarczać im żywności, wina &c: *Partya oppozycyi* a przynaymniey osoby niektóre ukażą ſię w Parlamencie, gdy mowa będzie o intereſsach ſkarbowych.

z Paryża 13. Liſtopada z Gazet Frankfortſkiey.

Ponieważ teraz myślemy iedynie o woynie morſkiey z *Anglikami,* pożyteczno ieſt widzieć w iakim ſtanie znayduią ſię porty Rzpltey według iednogłośnych donieſień wſzyſtkie są w nayokropnieyszym, we wſzyſtkich nędza panuie naywiększa żołd Officyerom woyſkowym i cywilnym zalega od wielu iuż mieſięcy; wſzyſtko co własnego dawniey mieli ſtracili; kredytu znaleść nie mogą Miniſter morſki *Plewille* w rapporcie niedawno podanym, opisał dokładnie opłakaną ich sytuacyą; i odebrał natychmiaſt od rządu zalecenie, ażeby ludziom do ſłużby morſkiey użytym odtąd co dekadę dawano żołd podwóyny, póki nieodbiorą zaległey należności.

Z departamentu *Ardeche* donoszą, iż kupy nie spokoynego ludu nie są ieszcze rozproszone. Ukazuiąc ſię śmiało w wielu powiatach, napadaiąc nawet Gwardye, Narodowe; gdziekolwiek im chcą drogę tamować. W niektorych mieyscach nakazuią kontribucye ludziom niedawno w rewolucyi zbogaconym, o tych naydokładnieyszą pierwiey wzieli wiadomość Administratorowie wynayduią środki na przytłumienie pożaru, który żeby ſię nie rozſzerzył lękać ſię należy. Odebrali wiadomość, iż Insurgenci zſzedłszy ſię w iedno zamyślaią attakować miaſto departamentu ſtoleczne. Wſzędy boiaźń i trwoga naywiękſza.

Fizyk *Monge* ieſt naznaczony Direktorem Szkoły *Politechniczney,* w którey był nauczycielem Geografii przez wyiazdem ſwoim do *Włoch;* niedawno Deputowani miaſta *Mauleon* winszuiąc prawodawcom rewolucyi dokonaney, doprasżali ſię, ażeby nadto wſławiony przyiaciel i pomocnik *Robertspierra Bertrand Barrere* mogł zaſiąść między reprezentantami narodu. Prożbę ich zapisać w dzienniku Rady 500. kazano. Od d 5. Września mody nie odmieniaią ſię tak często iak przedtym *Greckiego* ubioru *Damy Rzymſkiego* mężczyźni używaią naybardziey nie ma ſklepu kupieckiego, w którymby ſię nie znaydowały dziś dzieła *Plutarcha Xenofonta,* przynaymniey *Rollina;* nayw iększa teraz zabawa ieſt artyſtow, śledzić w kſięgach ſtarożytnych, iakie było odzienie narodow co dawniey kwitnely.

Konferencye z Miniſtrami *Stanow Ameryńſkich* ieſzcze nie są rozpoczęte. Zapewniaią iż Direktoryat nie chce traktować z niemi, aż po odebraney odpowiedzi na zapytania naſtępuiące t. i. czyli maią zlecenie w *inſtrukcyach* uczynić ſatysfacyą za zniewagę rządowi *Francuzkiemu* wyrządzoną przez Prezydenta nowego *Adams,* w mówie mianey przy zagaieniu Kongreſsu 16. Maia 2. Jeśli są umocowani przywrócić *Francyą i ſtany zieднoczone* do tego ſtanu w którym ſię znay-

dowały obydwa narody r. 1778. niszcząc w traktatach później zawartych wszystkie warunki przeciwne interessom *Francuzkim* i prawie wdzięczności, a którą dopomina się u *Amerykanow* *Rzplta*.

Niektórzy z reprezentantow przełożyli Radom, w iak zaniedbanym stanie dziś się znayduią wszystkie Szpitale narodowe, gdy dobra onych funduszowe roztrwonionemi zostały. Zalecono więc Direktoriatowi, ażeby wyznaczył inne na mieyscu przedanych. Temi dniami Rząd roskazał Sędziemu *Rudler* iechać do kraiow między *Mozą i Renem*, *Renem i Mozellą* podbitych, dla podzielenia ich tymczasowie na departamenta, kantony &c. To uczyniwszy ma ustanowić Administratorow, municipalności, Trybunały rozmaitego nazwania; podatki nakoniec, iakie tylko są zwyczayne w departamentach *Francuzkich* i znieść dziesięcinę, prawa lenne; spisać ludność, wprowadzić lotteryą, i ogłosić prawa, które dla *Belgow* dotąd przepisane, osądzi w *Niemczech* potrzebnemi.

Borgne nowo przybyły Reprezentant z *S. Domingo* opisuiąc w Radzie 500. stan dzisieyszy tey wyspy, doniosł. iż się na niey znayduie ogułem tylko 10. tysięcy *Europeyczykow* rozmaitego stanu. W departamencie połnocnym spokoyność panować zaczyna Uprawa cukru i kawy, chociaż nie iest iaką przedtym była, kwitnie iednak; indyehu cale iest zarzucona. Miasto *Cap* spalone w rewolucyach, po części na nowo iest zabudowane. Handlu nie znaią innego mieszkańcy, oprócz morskich rozboiow, które dość wielki zysk przynoszą; chociaż eskadra *Angielska* krąży nieustannie. Od lat podobno 5 żaden okręt kupiecki do *S. Domingo* ze *Francyi* nie zawinął *Korsarskich* liczy wyspa 101. Cudzoziemskie statki wolnie wchodząc do portow cały handel utrzymuią.

Anglicy trzymaią dotychczas *Mole S. Marc Port-au Prince Jeremie* Generał Murzyn *Tousaint* zasłużył się Rzpltey odebraniem innych miast, które długo utrzymywał nieprzyiaciel. Woysko iego składa się z wielu tysięcy *Murzynow*, i 3 tysięcy *Europeyczykow*, którzy pierwszych. tak dobrze ćwiczyli, iż niektóre *Murzynow* regimenta dość dobrze manewruią. Gdy *Borgne* 1. Messidor oddalał się z tamtąd, Tousaint attakował miasto *S. Marka* na czele 22 tyś: klęcząc poniosł, i powtóre zwrócił się do attaku. Niektórych miast i powiatów nie dotknęła rewolucya; słowem, ieśli pokoy wprędzce zakwituie, *Domingo* przy pomocy praw dobrych we dwie naydaley lecie stanie na stopniu dawnieyszym.

Pełnomocny *Treilhar i Bonnierd* wyiechali do *Rastadu* Generał *Berthier* ma zawieść do *Mediolanu* retifikacyą traktaku z Czesarzem Jmcią; z tamtąd zaś wkrótce spodziewamy iest Generał *Clarke*, który też dawać będzie sprawę długiego poselstwa. Nie przestaią mówić o wszelkich odmianach, między Ministrami Rzpltey za granicą. Między innemi, narzekaią dziś na Ambassadora w *Constantinopolu* *Aubert Dubayet* który przez grubą nieznaiomość obyczaiow i zwyczaiu przez pretensye i dumę nieprzyzwoitą wiele zaszkodził. Minister wnętrzny ma zrobić umowę z kupiecką kompanią, która 30. tyś: worow mąki trzymać powinna zawsze w gotowości na potrzebę *Paryżanow*.

z Madritu dnia 21 *Pazdziernika z Gazety Frankforskiey.*

Dwór *Hiszpański* ma teraz nową niespokoyności przyczynę. Widzi, iż niezważaiąc na silne iego nalegania Dwór *Lisboński* od *Anglików* zastraszony, za radą Ministrow Stanu *Melho i Pinto*, nie chce żadnym sposobem potwierdzić traktatu, który Kawaler *d' Aranjo* podpisał w *Paryżu* z *RPtą Francuzką*. Ta niechęć narażaiąc *Portugalią* na przypadki woienne, niemało zatrudnia *Hiszpanow*. Armia nasza własnym zostawiona siłom, iak sami dobrze znamy, z wielką chyba trudnością pokonałaby nieprzyiacioł: niewiadomo czyli rząd ku pomocy wezwać zechce potężnych zprzymierzeńcow, równie, albo pododno więcey nam strasznych niżeli *Portugalczom*.

z *Mediolanu* 7. *Listopada z Gazety Berlinskiey.*

General *en Chef Buonaparte* powrócił do nas d. 2. uprzedziła go małżonka dwóma dniami nieco chora i poiazd iey w drodze się wywrócił. Przybycia woza, który zabespieczył niepodległość Rzpltey naszey, obchodziliśmy uroczyście miasto było illuminowane; dawano wspaniałe biesiady &c. W piątek witali go *Francuzcy* Officyerowie, Direktoryat *Ciałpinski*, Ministrowie nazaiutrz udał się na pole *federacyi*, gdzie wóyska *Francuzkie* w obecności iego manewrowały *Buonaparte* w mowie swoiey doniosł żołnierzom o wyznaczeniu siebie do kommenderowania wóyskiem zgromadzaiącym się na *oceanie;* nie można więc broni składać, aż woynę dokończywszy z *Anglikam*.

Direktoryat ogłosić kazał dwa prawa, które wziol od Generała *Enchef*. Pierwsze nakazuie Ministrowi sprawiedliwości zawiadywać policyą Kraiową, dla zmnieyszenia wydatkow skarbowych. Drugie wzgląd maiąc na przyłączenie do *RPtey Cisalpińskiey* rozmaitych prowincyi, podnosi liczbę Departamentow do 20; Reprezentantow w Radzie wielkiey będzie 160, w Radzie Starszych 80. Cyrkuł Konstitucyinym nazwany, trwał w *Mediolanie* nie długo. Zważaiąc Direktoryat, ż mógł stać się szkodliwym, póki niedokończono iest Konstitucya Kraiowa, stosniąc się do instrukcyi Generała *En-cheff* roskazał Ministrowi sprawiedliwości zamknąć onego posiedzenia, salę zapieczętować, i przybić do niey wyrok Władzy Wykonawczey. Generał *Francuzki Bignol* sprawować u nas będzie Ministeria teraz połączone policyi i sprawiedliwości.

№ 19.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 5. GRUDNIA ROKU 1797. WE WTOREK.

z Genui 25 Października z Gazety Frankfortſkiey.

Poseł Francuzki *Faypoult* pisał do Deputacyi intereſsow u nas Zagranicznych, donosząc o zawartym pokoiu z *Cesarzem Jmcią.* To tylko wiem, powiada, iż lenności *Cesarſkie* zoſtaią się przy RPtey *Liguryiſkiey.* W drugim liście tenże Miniſter donosi rządowi, iż General *Buonaparte* zamyśla bydź w *Genui.* Przed wyiazdem z *Paſseriano*, mówi, nie mógł się zaſtanowić nad uproiektowaną Konſtitucyą waszą, o którey mu donieśliście; z *Mediolanu* podobno przyszle odpowiedź. Tym czasem według umowy podpisaney w *Montebello*, dla intereſsu narodu *Liguryiſkiego;* czekać wypada tey odpowiedzi, nim rzecz całą oddacie pod rozsądek zgramadzeń pierwiaſtkowych.

z Roveredo 6 Liſtopada z Gazety Berlińſkiey.

Zawczora *Francuzki* General Adiutant *Scherlock* przywiozł tu ratifikacyą traktatu z Cesarzem Jmcią zawartego przez Direktoryat wykonawczy, miał z sobą wielu officyerow; odmieniwszy u nas konie poiechał do *Tridentu.* zkąd ratifikacyą gońcem odeſłano do *Wiednia.* Tenże Adjurant iuż powrócił do namiaſta; dziś odieżdża do *Mediolanu.*

z Inspruck 6 Liſtopada z Gazety Frankfortſkiey.

General-Lieutenant *Baron de Korpeu* z *Tridentu* donosi d. 4, iż przez *Tirol Włoſki* biegł goniec od Generała *Buonaparte* z deneszami zciągaiącemi się do pokoiu, iak powiadał Kuryer, Direktoryat wiadomość o zaszłey ugodzie przyioł z radością i pochwałą, *Hrabia de Lehrbach* zawczora ztąd rano wyiechał. Z *Wenecyi* wiadomość odbieramy, iż większa część dowodzcow partyi demokratyczney, opuściła miaſto pomienione, prawie wszyscy iadą do *Mediolanu.*

z Stockholmu 1 Liſtopada z Gazety Frankfortſkiey.

Wiazd uroczyſty Królowey Jmści odprawił ſię wczora z naywiększa okazałością. O 7 z rana *Graf Oxenſtiern*, Marszalek Koronny, *Baron Kidderſtolpe* Prezydent I. W. Podſkarbi, *Graf Ruuth* przedtym Gubernator *Pomeranii.* Hrabiowie *Wachtmeiſter i Fersen Baron Stromfeldt* Marszałek Dworu i General-Lieutenant, udali ſię z Zamku do *Drottningholm.* Ruszyła ztąd Królowa Jmść w aſsyſtencyi podzieloney na 20 diwizyi; maiąc przy sobie *Hrabinię de Piper.* Przybywszy na rynek witaną była przez Barona *Douglas* Gubernatora tey Stolicy, i 50 osob naypoważnieyszych z Magiſtratu. Woyſka uszykowane pod bronią ſtały. Gdy przybyła Monarchini do bramy triumfalney, liczna i wyborna orkeſtra, tudzież muzyka rozmaitych regimentow grać zaczeły.

Na przedniey facyacie bramy pomienioney był napis: *Portae et Pectora patent.* trochę niżey litery F. D. W. Z drugiey ſtrony: *Frideryka Dorota Wilhelmina* przyięta z uszanowaniem i miłością narodu, błogoſławieńſtwem potomnych wiekow, radością powszechną. Tłum ludu napełniał powietrze wesołym okrzykiem. Gdy do zamku wiechała, dano ognia z armat i ręczney broni. Potkał Król Jmść przyszłą Małżonkę z Xiążętami, *Sudermanii i Oſtrogothii*; i całym dworem; zaprowadził do appartamentow Matki swoiey, gdzie całą znalazła familią. Po tey wizycie w własnych iuż pokoiach witaną była od Prezydentow, Generałow, Gubernatorow, Biſkupow, Miniſtrow zagranicznych. &c.

Wieczorem naſtąpiło zaślubienie *Królestwa Jmściow* w Dworſkiey Kaplicy przez Arcy-Biſkupa *Troil*; dziś, iako w dzień narodzin swoich Monarcha od wszyſtkich Stanow całego Króleſtwa przyimował powinszowanie. Rozdał potym ordery, tituły. &c.

z Colonii 12 Liſtopada z Gazety Frankfortſkiey.

Kommiſsya w *Bonn* pośrzednieżą zwana dała wyrok nakazuiący Kontrybucyą 8. mill: liw: do tey ſkładki oprócz Kraiow między *Renem i Mozą* podbitych, należeć ma Xięſtwo *Berg* na prawym brzegu *Renu* leżące. Część trzecią naznaczoney summy dać trzeba w gotowiznie, dwie zaś trzecie w produktach. Połowę przed 21 t. m. drugą przed dniem Grudnia 21. Według uczynionego rozkładu, powiat *Creutznach* da 1,600 tyś: *Dwóch mostow* 1,100 tyś. *Coblence* 800 tyś:

Bonn 1,100 t. *Duren* 1,500 t. *Dusseldorf* 800 t. *Colonia* 800 t. *Aix la Chapelle* 300 t.

Odbrzegow Menu 15 Listopada z Gazety Frankfortskiey.

Dziś gdy każdy się pyta cirkawie, iaki los będzie Państwa *Niemieckiego*, gdy pogłoski rozsiane na brzegu lewym *Renu* lękać się każą o kraie leżące między tą rzeką i *Mozą*, pożyteczna rzecz będzie przypomnieć i w iedno zgromadzić niektore okoliczności mogące zaspokoić umysły. To naprzód pewna, iż reskript, który odebrał z Kancellaryi Cesarskiey *Baron de Hugel* Kommissarz w *Ratisbonie* wraz z dekretem stosownym do przyszłego Kongressu, zawierał w sobie wyrażny dodatek, że deputacya ziechać powinna do *Rastadu* iak nayrychley, dla zawarcia pokoiu ugruntowanego na całości geograficzney i Konstitucyiney Państw *Niemieckich*. D. 6. t. m. w *Mergentheim* ogłoszone zostało pismo, w którym *Elektor Jmć* [illegible] donosząc poddanym swoim, iaka iest treść wyroku Kommissyi Cesarskiey przydaie: „Każdy człowiek Oyczyznę kochaiący, postrze-„że w oycowskim zapewnieniu *Cesarza Imci* „że nie tylko bliska iest chwila, która wam „przywróci pokoy pożądany, lecz nadto u-„trzymanie w całości *Rzeszy Niemieckiey*, „zwrócenie dawney Konstitucyi, przywroce-„nie porządku dawnego i rządu nydź ma, „niewątpliwie, zasadą tego pokoiu tak go-„rąco upragnionego.

DONIESIENIE.

Gdy zbliża sie termin, w którym każdy życzący sobie, w Roku następuiącym trzymać Gazety, oznaymić powinien, iakie mieć chce, i Prenumeratę na takowe złożyć: zaczym uwiadamia sie Wszystkich życzących mieć Gazety Peterzburskie, w jezyku Rossyiskim, lub Kuryera Litewskiego, w języku Polskim, aby adresowali sie o takowe, do Expedycyi Gazetney, przy Direkcyi Pocztt Litewskich w Wilnie będącey, przysyłaiąc Prenumeraty na rok, lub pół-rocze na też Gazetę Peterzburską, kiedy bez dodatku, na rok Rubli 13. a na pół rocze Rubli 6 i pół: a kiedy z dodatkiem, na rok Rubli 18, a na pół roku Rubli 9. Na Kuryera zaś Litewskiego należy Prenumeraty na rok złł: 80, czyli Rubli 12, lecz i na pół, lub na czwierć roku abonować się wolno, przesyłaiąc w każdym razie należne quantum srebrem. Kto zechce mieć Gazety zagraniczne, udawać sie ma, mieszkaiacy w Gubernii Litewskiey, do pomienioney Expedycyi Gazetney w Wilnie, lub do nayblizszego siebie Kantoru Pocztowego; które o wielości należney Prenumeraty uwiadomią, takową przyimą, i żądane Gazety Prenumerantom, za uwiadomieniem przez nich, jaka Stacya ostatnia do nich, regularnie przesyłać będą. Mieszkaiący w ościennych Guberniach Litewskiey, maia udawać sie, tak o Gazety zagraniczne, iak o Kuryera Litewskiego, przesyłaiac uwiadomienie, jakie Gazety mieć chcą, Nazwisko swoie, oraz mieysca, gdzie mieszkaia, przez nayblizszy Kantor Pocztowy Gubernii swoiey, do teyże Expedycyi Gazetney w Wilnie — Datt w Wilnie dnia 16. 9bra V. S. 1797 Ru.

Jan Frisel Dyrekt. Poczt Litewskich.

U Sylwetkarza Roksztula z Warszawy przybyłego robią sie nowo wynalezionym sposobem na szlifowanym szkle sztychowane Sylwetki; i cyfry, do Tabakierek, Pierścieni, i Medalionow, przy tym znayduią sie w nowym gatunku Angielskie Ramki, uplata też włosy do Medallionow i pierścieni.
Mieszka na Skopowce w Domie WJP. Lenartowicza pod Nrem 174.